

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา
มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ในด้านภารกิจและสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการด้านหลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ ด้านการให้บริการของศูนย์วิชาการ และด้านผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรเป็นคณะกรรมการศูนย์วิชาการจังหวัด 24 คน คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน 174 คน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติใน 11 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 420 คน รวมทั้งหมดจำนวน 618 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามคณะกรรมการศูนย์วิชาการจังหวัดเกี่ยวกับภารกิจและสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัด ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ 3 ด้าน คือ ด้านหลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ ด้านการให้บริการของศูนย์วิชาการ และด้านผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา นอกจากนั้นคอนท่าย

ของแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ เป็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ

จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด 528 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.6 แยกเป็นคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด 24 คน คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน 148 คน ศึกษา นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาจำนวน 356 คน

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.59

ด้านอายุ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.96 และช่วงอายุ 31 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.92 และมีอายุราชการในช่วง 11 - 15 ปี มากที่สุด

ด้านวุฒิทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.19 และยังมีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.27

ด้านประสบการณ์ในด้านการอบรมสัมมนาประชุม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์มาแล้วคิดเป็นร้อยละ 82.77

2. การดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา แบ่งออกได้ดังนี้

2.1 ภารกิจและสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ พบว่าผู้ตอบ คือ คณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด และศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีความเห็นเห็นด้วยมากกับภารกิจที่โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาได้กำหนดขึ้น และพบว่าสภาพการดำเนินงาน

ของศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับปานกลางในทุกงานที่กำหนดไว้

2.2 หลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ พบว่าศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็น เห็นด้วยมากกับหลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาทุกด้าน

2.3 การให้บริการของศูนย์วิชาการ พบว่าศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า

ก. ด้านการผลิตและให้บริการสื่อการเรียนการสอนของศูนย์วิชาการ

สื่อการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์วิชาการขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งที่จะผลิตและให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครูจึงมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 89.33 แต่พบว่าสื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์วิชาการให้บริการมีไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มประสบการณ์ที่ขาดมากที่สุดคือกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 33.56 การแนะนำการใช้สื่อการเรียนการสอน ศูนย์วิชาการได้จัดทำในรูปเอกสารเผยแพร่และการสาธิต สื่อที่ศูนย์วิชาการผลิตมากที่สุดคืออุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กระดานหลักเลข รองลงมาคือชุดการสอน คิดเป็นร้อยละ 60.11 และ 55.34 ตามลำดับ เกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์วิชาการพบว่า ให้บริการอยู่ในระดับปานกลางและสื่อที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 76.69 นอกจากนี้ยังเห็นว่าครูผู้สอนมาใช้บริการในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 54.77

ข. ด้านการจัดเก็บ ดูแลบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน พบว่าศูนย์วิชาการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนในระดับพอใช้การได้ การจัดทำทะเบียนเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน หนังสือและสิ่งพิมพ์ ตลอดจนกำหนดครุภัณฑ์อยู่ในสภาพเรียบร้อยสะดวกต่อการให้บริการคิดเป็นร้อยละ 85.11 สภาพศูนย์วิชาการมีความเหมาะสมในการจัดเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 77.25 สำหรับการเกี่ยวกับการซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนที่ชำรุดเสียหายมีความเห็นว่าควรตั้งงบประมาณในการซ่อมแซมและเจ้าหน้าที่ศูนย์วิชาการควรซ่อมแซมได้

ค. ด้านการอบรมให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการผลิตและ การใช้สื่อการเรียน การสอน พบว่าศูนย์วิชาการได้มีการจัดอบรม เกี่ยวกับการผลิตและ การใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง ในเรื่องการ ประชาสัมพันธ์การให้บริการ ศูนย์วิชาการได้จัดทำรูปแบบ การจัดทำ เอกสาร เผยแพร่เป็น ส่วนมาก แต่ศูนย์วิชาการไม่ได้มีการจัดการอบรม เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ เพิ่ง ค้นพบใหม่ ๆ เนื่องจากไม่ค่อยมีการค้นพบ

2.4 ผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพการประณม ศึกษา ศึกษาใน เทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประณมศึกษามีความคิดเห็นส่วนใหญ่ว่า

ก. สภาพการเรียนการสอน หลังจากที่มีการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ ผ่านไป เป็นเวลา 2 ปี ครูจัดการ เรียนการสอนในสภาพที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น มีการใช้ สื่อการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนานมีชีวิตชีวา คิด เป็นร้อยละ 88.76 การเรียนรู้ของนักเรียนรวดเร็วขึ้น คิด เป็นร้อยละ 77.53 ศูนย์วิชาการมีผลกระทบ ต่อการเรียนการสอน คือทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ครูมีความสนใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนมากขึ้น และนักเรียนมีความสนใจและ เข้าใจ ในบทเรียนมากขึ้น คิด เป็นร้อยละ 61.52 การควบคุมระเบียบวินัยของชั้น เรียนไม่จำเป็นต้อง เข้มงวด เพราะนักเรียนมีระเบียบ วินัยดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 52.25 ครูสนใจสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอนมากขึ้น คิด เป็นร้อยละ 83.71 สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดหมายและแนวทาง ของหลักสูตรมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 91.29 และกล่าวโดยสรุปการมีศูนย์วิชาการช่วยทำให้สภาพ การเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คิด เป็นร้อยละ 91.57

ข. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าการดำเนินงานของ ศูนย์วิชาการมีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนของนักเรียน คือทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนของนักเรียน เพิ่มขึ้น

ค. อัตราการมา เรียนของนักเรียน พบว่าการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ ไม่มีผลกระทบต่ออัตราการมา เรียนของนักเรียน แต่เห็นว่าอัตราการมา เรียนของนักเรียน เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ง. อัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียน พบว่าการดำเนินงานของศูนย์
วิชาการมีผลกระทบต่ออัตราการเลื่อนชั้น คือทำให้อัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียนเพิ่มขึ้น

2.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ

ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการพบว่า การสรรหามุคลากร
เข้าทำงานในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีปัญหา คือ ผู้บริหารพยายามดึงตัวครูผู้สอนที่มีความรู้
ความสามารถไว้ที่โรงเรียน และครูผู้สอนไม่ยอมทำงานในศูนย์วิชาการ ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนตัวบุคลากรบ่อย ๆ ด้านงบประมาณมีปัญหาคืองบประมาณไม่เพียงพอ ด้านอาคาร
สถานที่ที่มีศูนย์วิชาการจำนวนมากอาศัยอาคารเรียนเป็นที่ทำการ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการ
รักษาความปลอดภัย ด้านการให้บริการพบว่าขาดพหุทัศนะในการให้บริการและการให้บริการยังไม่ทั่ว
ถึง และยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ด้านการวางแผน
พบว่าศูนย์วิชาการขาดการดำเนินงานตามแผนที่มีประสิทธิภาพและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ไม่ให้
ความร่วมมือเท่าที่ควร และปัญหาที่พบด้านบทบาทในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาคือ
ครูยังไม่ใช้ศูนย์วิชาการให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควร และศูนย์วิชาการยังไม่ได้ทำหน้าที่อย่าง
เต็มที่ตามบทบาทที่ได้กำหนดไว้

สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการคือ ผู้บริหาร
การศึกษาทุกระดับควรให้ความสำคัญ ติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการทุกระยะ
ตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของศูนย์วิชาการในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา ให้ความ
ร่วมมือพิจารณา เพิ่มงบประมาณในการดำเนินงานตามความเหมาะสม ตลอดจนพิจารณาถึง
เรื่องความถูกต้องเหมาะสมของบุคลากรที่ดำเนินงาน อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
สื่อการเรียนการสอน

การอภิปรายผล

1. สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 31 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.92 และอายุ 40 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.96 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีผู้เกี่ยวข้องกับการค้า เนื้องานของศูนย์วิชาการล้วนอยู่ในวัยที่กำลังอยู่ในช่วงกระตือรือร้นในการทำงาน สำหรับด้านคุณวุฒิทางการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.19

เมื่อพิจารณาคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัดพบว่า คณะทำงานทั้งหมด เป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดทุกคน โดยมีการพิจารณาคัดเลือกศึกษานิเทศก์จังหวัดที่มีความรู้ความสามารถด้านสื่อการเรียนการสอน 1 คน เป็นเลขานุการคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด สำหรับคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนซึ่งปรับปรุงใหม่ตามระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2529 ได้กำหนดไว้ว่าหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการสำนักงานจะต้องเป็นข้าราชการครูระดับ 4 ขึ้นไป ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนก็คัดเลือกจากข้าราชการครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับภายในกลุ่ม ซึ่งจะเห็นว่าคณะทำงานศูนย์วิชาการทั้งระดับจังหวัดและระดับกลุ่มโรงเรียนล้วนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน ตลอดจนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนมาแล้วทุกคน ประกอบกับทางโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาได้จัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการค้า เนื้องานของศูนย์วิชาการทุกปี ดังนั้นเมื่อพิจารณาการค้า เนื้องานของศูนย์วิชาการควรจะเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยแสดงข้อมูลที่น่าสนใจว่า คณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการใกล้ชิดกับครูผู้สอนมากที่สุด มีปัญหาในเรื่องขาดความมั่นคงในหน้าที่การงาน เนื่องจากตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการสำนักงานต้องมีการคัดเลือกใหม่ทุก 4 ปี และอยู่ได้ไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน ทำให้บางคนที่ถูกคัดเลือกมาโดยไม่เต็มใจและไม่มีความถนัดในงานด้านสื่อการเรียนการสอน ทำงานไปอย่างไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ และอีกปัญหาหนึ่งที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการ

ข้าราชการควรพิจารณา คือ เรื่องการพิจารณาความคิดเห็นความชอบและการบังคับบัญชาในสำนักงาน
กลุ่มประกอบไปด้วย หัวหน้าสำนักงานและครูวิชาการสำนักงาน ซึ่งมีตำแหน่ง เป็นครูผู้สอนประจำ
โรงเรียน ยังไม่มีการคัดโอนมาประจำที่สำนักงานกลุ่ม ทำให้โรงเรียนขาดอัตรากำลังไปด้วย
การพิจารณาความคิดเห็นความชอบแต่ละครั้งมัก เกิดปัญหา เนื่องจากไม่มีระเบียบที่แน่ชัดลงไป ซึ่ง
ปัญหา เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ

2. การดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา

2.1 ภารกิจและสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ

จากการสำรวจความคิดเห็นของคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัด พบว่า
เห็นด้วยในระดับมากกับภารกิจทุกข้อที่โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาได้กำหนดขึ้น และ
สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจังหวัด พบว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนความ
คิดเห็นของคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน พบว่า เห็นด้วยระดับมากกับภารกิจทุกข้อที่ได้
กำหนดไว้ แต่สภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติดังนี้

ก. งานจัดดำเนินการทั่วไป มีการปฏิบัติในระดับปานกลางทุกงาน
ยกเว้นงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนตามคำร้องขอที่มีการปฏิบัติใน
ระดับมาก สำหรับงานจัดดำเนินการทั่วไป เป็นงานเกี่ยวกับการจัดทำสถิติข้อมูล การจัดทำแผน
ปฏิบัติการ การประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์
วิชาการกลุ่มโรงเรียน และจัดทำรายงานเป็นงานที่จำเป็นต้องทำอยู่แล้ว แต่จากการปฏิบัติ
ของคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มมีการปฏิบัติระดับปานกลาง ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการ
ปฏิบัติงาน ให้มากยิ่งขึ้นและครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข. งานผลิต มีการปฏิบัติปานกลางทุกงาน เช่น การจัดหาสื่อการเรียน
การสอนมีจัดทำเพียง 6 - 9 รายการ/ปีเท่านั้น หรือการค้นคว้าทดลอง ปรับปรุงสื่อการเรียน
การสอนมีการจัดทำเพียง 2 - 3 รายการ/ปีเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลของหน่วยศึกษา
นิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 29) ที่พบว่าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน
ยังผลิตสื่อค้นแบบบริการแก่โรงเรียนภายในกลุ่มได้ยังไม่ทั่วถึง สาเหตุเนื่องมาจากงานในสำนักงาน
กลุ่มส่วนมากเป็นงานธุรการได้ตอบเอกสาร หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียนต้องคอยติดต่อประสาน

งานกับโรงเรียนต่าง ๆ ทุกวัน จึงทำให้งานผลิตมีการปฏิบัติไม่เต็มที่เท่าที่ควร และเมื่อพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ทั้ง 10 ข้อของหัวหน้าสำนักงาน ตามระเบียบว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2529 เป็นงานที่ต้องรับผิดชอบมากพอสมควร น่าจะมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครึ่งหนึ่งโดยเน้นด้านวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

ค. งานบริการ พบว่ามีการปฏิบัติในระดับปานกลางทุกงาน ยกเว้นงานติดตามการใช้สื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการสื่อการเรียนการสอนที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งมาจากสาเหตุว่าการให้บริการสื่อการเรียนการสอนของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะให้บริการประจำที่ ครูผู้สอนจะต้องมายืมสื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์วิชาการด้วยตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูไม่ค่อยมาใช้บริการของศูนย์วิชาการ ประกอบกับศูนย์วิชาการขาดพาหนะในการรับ-ส่งสื่อการเรียนการสอน และงบประมาณค่าเชื้อเพลิงไม่เพียงพอ สำหรับการแก้ไขในเรื่องนี้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนควรคิดวางแผนการให้บริการเชิงรุกด้วยวิธีการต่าง ๆ ถ้าเป็นไปได้ควรมีการนำสื่อการเรียนการสอนตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไปให้บริการแก่ครูผู้สอนถึงโรงเรียนเลย ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณค่าพาหนะหรือค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง ให้แก่ศูนย์วิชาการอย่างเหมาะสม

ง. งานพัฒนา ผลการวิจัยแสดงว่าทุกงานมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ยกเว้นงานวิจัยและพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับน้อย สาเหตุเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์วิชาการบางส่วนยังไม่เห็นประโยชน์และความสำคัญของศูนย์วิชาการ จึงไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเท่าที่ควร ไซยยศ. เรื่องสุวรรณ (2526 : 90) ได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนว่า "การจัดบริการด้านสื่อการเรียนการสอนระดับกลุ่มโรงเรียนมีสิ่งที่จะต้องพิจารณาประกอบกันหลายเรื่อง ที่สำคัญคือ การติดต่อประสานงาน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างครู ผู้บริหารโรงเรียน และศูนย์บริการสื่อต่าง ๆ ดังนั้นนักเทคโนโลยีทางการศึกษาที่บริหารงานระดับนี้ควรให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ก่อประโยชน์และพัฒนาระบบการเรียนการสอนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ"

ดังนั้นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ ควรหาทางชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์วิชาการให้มองเห็นความสำคัญของบทบาทของศูนย์วิชาการในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนในระดับน้อย คือ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนชาตมุกลากรที่มีความรู้ความสามารถในการคิดค้นและพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ หรือแม้แต่การใช้อุปกรณ์บางอย่าง เช่น อิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากมุกลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการได้รับการพัฒนาในช่วงระยะเวลาที่สั้นมาก และมีถาวร เปลี่ยนตัวมุกลากรบ่อย ๆ ดังนั้นศูนย์วิชาการจังหวัดซึ่งมีหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ควรมีการสำรวจเกี่ยวกับคุณภาพของมุกลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการว่าสมควรได้รับการพัฒนาในด้านไหน มีปัญหาในการปฏิบัติงาน เรื่องอะไร แล้วดำเนินการอบรม สัมมนา หรือนิเทศแนะนำเป็นราย ๆ ไป

2.2 หลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ

2.2.1 ด้านหลักการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ

ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา มีความคิดเห็น เห็นด้วยมากทุกข้อ มีข้อที่น่าสนใจ เกิดคือ ศูนย์วิชาการจำเป็นต้องมี 2 ระดับ คือ ศูนย์วิชาการจังหวัด และศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีความเห็นด้วยมากแต่ค่อนข้างไปทางปานกลาง ซึ่งจากการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน การตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนบางแห่งยังไม่อยู่ในจุดศูนย์กลางของกลุ่มโรงเรียน และบางกลุ่มโรงเรียนมีลักษณะพื้นที่กว้างเกินไปทำให้ไม่สะดวกต่อการเดินทางมาใช้บริการ และการเดินทางออกไปให้บริการของเจ้าหน้าที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะมีการจัดตั้งเป็นสาขาของศูนย์วิชาการไว้ตามโรงเรียนที่มีระยะทางไกล เคียงกันภายในรัศมี 1 - 2 กิโลเมตร กลุ่มโรงเรียนละ 1 - 2 แห่ง เพื่อสะดวกต่อการเดินทางมาใช้บริการของโรงเรียนที่อยู่ในเขตบริการเดียวกัน และจัดหมุนเวียนสื่อการเรียนการสอนออกไปให้ครบทุกสาขา เพื่อเป็นการกระจายอุปกรณ์และวัสดุทุกชนิดที่มีในศูนย์วิชาการให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และเมื่อมีการผลิตสื่อการเรียนการสอนในจำนวนที่มากพอที่จะให้แต่ละโรงเรียนมีไว้ประจำแล้ว ก็อาจพัฒนาเป็นศูนย์สื่อประจำโรงเรียนครบทุกโรงเรียนภายในกลุ่มโดยไม่ต้องเดินทางมาใช้บริการที่ศูนย์วิชาการกลุ่ม ซึ่งต่อไปในอนาคตศูนย์วิชาการกลุ่มอาจพัฒนาศูนย์

รวมข้อมูลต่าง ๆ ทางการศึกษา หรือศูนย์วิจัยทางการศึกษาประจำกลุ่มโรงเรียนตามสภาพการณ์ และความเหมาะสมต่อไป

2.2.2 ด้านหน้าที่และกิจกรรมของศูนย์วิชาการ

ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษามีความคิด เห็น เห็นด้วยมากกับหน้าที่และกิจกรรมของศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เนื่องจากหน้าที่และกิจกรรมของศูนย์วิชาการสอดคล้อง สนองนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาที่กล่าวไว้ว่า

1. นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทุกคนได้รับบริการการศึกษาด้วยความ เสมอภาคและมีมาตรฐานการศึกษาที่ใกล้เคียง
2. นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้สื่ออย่างทั่วถึงและ เสมอภาค
3. ครูผู้สอนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความรู้ เพิ่มขึ้น ทักษะ และมีทัศนคติที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย เน้นยุทธศาสตร์การสอนและการใช้สื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการประถมศึกษา
4. มีกระบวนการบริหารและกระบวนการนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพ
5. บุคลากรที่มีส่วนในการจัดการประถมศึกษาทุกระดับมีการรณรงค์ เพื่อการ เร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา โดยใช้ศูนย์วิชาการ เป็น เครื่องมือสนับสนุนในการดำเนินงาน
6. คุณภาพการศึกษาทุกจังหวัดมีมาตรฐานและคุณภาพใกล้เคียงกัน

(สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2530 : 3)

ซึ่ง เมื่อพิจารณาหน้าที่และกิจกรรมของศูนย์วิชาการทั้งหมดแล้ว
ล้วน เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา

2.2.3 ด้านกาารนิเทศ ติดตาม ควบคุมดูแล กำกับการดำเนินงานของ ศูนย์วิชาการ

จากการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครู
ประถมศึกษา มีความคิด เห็น เห็นด้วยมากทุกข้อ มีข้อที่นำส่ง เกิดคือ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมี
บทบาทมากขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งศูนย์วิชาการ มีค่า เฉลี่ยความคิดเห็น ไม่สูงมาก เหมือนทุกข้อ
จากสภาพการปฏิบัติจริง พบว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนบางกลุ่มไม่ได้มีบทบาทมากขึ้น เลย
เนื่องจากผู้บริหารบางกลุ่มโรงเรียนเห็นว่า สำนักงานกลุ่มโรงเรียนมีหัวหน้าสำนักงานและครู
วิชาการสำนักงานประจำอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยอนุญาตให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไปปฏิบัติงานที่
สำนักงานกลุ่ม เพราะอ้างว่าทำให้ขาดครูสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนัก เรียนลดลง
และเหตุผลอื่น ๆ ซึ่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์วิชาการทุกระดับควรมีการทำความเข้าใจ
ในบทบาทและหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการให้ชัดเจน
บทบาทและหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนคือ มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนและพัฒนาการสอนในกลุ่ม
ประสบการณ์ที่ตนรับผิดชอบให้ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ
ดังต่อไปนี้

1. เป็นคณะทำงานในการวางแผนการ เรียนการสอนของกลุ่ม
โรงเรียน
2. ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่มในการพิจารณาแนวทาง
พัฒนาทางวิชาการ
3. เป็นผู้นำในการใช้บริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน
และห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน
4. เป็นวิทยากรด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
5. เป็นคณะทำงานในการประเมินผลทางวิชาการของ
กลุ่มโรงเรียน

6. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย

(ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วย
กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529)

2.3 การให้บริการของศูนย์วิชาการ

2.3.1 ด้านการผลิตและให้บริการสื่อการเรียนการสอนของศูนย์วิชาการ

ข้อมูลจากการวิจัยแสดงว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญ
ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์
วิชาการขึ้นมาเพื่อเป็นแหล่งที่จะผลิตและให้บริการสื่อการเรียนการสอนแก่ครูจึงมีความเหมาะสม
แต่จากการปฏิบัติงานของคณะทำงานศูนย์วิชาการ พบว่าสื่อการเรียนการสอนที่ให้บริการยังมีไม่
เพียงพอในทุกกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มประสบการณ์ที่ไม่ค่อยมีการผลิตคือ กลุ่มภาระงานและพื้นฐาน
อาชีพ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะการเรียนการสอนเน้นในเรื่องการปฏิบัติจริง วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อ
การเรียนการสอนอยู่ในรูปของเครื่องมือต่าง ๆ เช่น ไม้กวาด จอบ เสียม มีด กรรไกร ฯลฯ
ซึ่งส่วนมากแต่ละโรงเรียนได้จัดซื้อไว้ประจำโรงเรียนอยู่แล้ว และประกอบกับศูนย์วิชาการใน
โครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาได้จัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองนโยบายเร่งรัดคุณภาพการประ
ถมศึกษาเป็นหลัก ดังนั้นบุคลากรในวงการประถมศึกษาจึงเน้นการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ คือ
ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ ซึ่งในปี พ.ศ. 2528
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เน้นนโยบายเร่งรัดคุณภาพในระดับชาติ มีการ
จัดทำโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน การบริหาร และโครงการอบรมศึกษา
นิเทศจังหวัด/อำเภอ โดยมุ่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนกลุ่มทักษะ-คณิตศาสตร์
และในแต่ละจังหวัดก็มีการเร่งรัดกลุ่มประสบการณ์นี้มาก (สำนักงานคณะกรรมการการประถม
ศึกษาแห่งชาติ 2529 : 242)

นอกจากนี้ยังพบว่าสื่อการเรียนการสอนที่ศูนย์วิชาการมีมากที่สุด
คือ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น กระดานหลักเลข แผ่นภาพ แผนภูมิ ฯลฯ รองลงมาคือ ชุดการสอน ซึ่ง
ศูนย์วิชาการได้เน้นเป็นพิเศษ มีการผลิตชุดการสอนทุกศูนย์วิชาการ แต่เมื่อดูจากลักษณะการ
ให้บริการ พบว่ามีการให้บริการในระดับปานกลาง ซึ่งทางศูนย์วิชาการน่าจะพิจารณาถึงปัญหา

และสาเหตุ แล้วมีการปรับปรุงการทำงาน ตลอดจนมีการประเมินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนแต่ละชนิดที่ผลิตขึ้นว่ามีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มากน้อยแค่ไหน เพียงไร

เกี่ยวกับปัญหาครุขาดความสนใจใช้บริการสื่อการสอนของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน อรทัย พุททชวัลนานนท์ (2530 : 164) ได้วิจัยพบว่าสาเหตุอันดับแรกที่ครูไม่ใช้บริการสื่อการเรียนการสอนของศูนย์วิชาการคือไม่มีความสะดวกในการติดต่อกับศูนย์วิชาการ รองลงมาได้แก่ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะติดต่อกับศูนย์วิชาการ เห็นว่ายุ่งยาก เสียเวลา ไม่คุ้มค่ากับการใช้ และศูนย์วิชาการไม่มีสื่อการเรียนที่ต้องการเลยตามลำดับ

สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่ค้นพบใหม่ ๆ พบว่าไม่ค่อยมีการผลิตขึ้นมาเลย เนื่องจากคณะกรรมการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนขาดความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการคิด ค้นคว้า อีกสาเหตุหนึ่งคือ ขาดการติดต่อประสานงานซึ่งกันและกันระหว่างศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและศูนย์วิชาการจังหวัด ทำให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีสื่อต้นแบบที่จะนำมาเป็นตัวอย่างในการผลิต

2.3.2 ด้านการจัดเก็บ ดูแล บำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน

ศูนย์วิชาการบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอนในระดับพอใช้การได้ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 2) ที่พบว่าสภาพครุภัณฑ์ที่ชำรุดบางรายการคิดเป็นร้อยละ 69 และยังคงอยู่ในสภาพที่ทุก ๆ รายการ คิดเป็นร้อยละ 31 การบำรุงรักษาเครื่องมือศูนย์วิชาการจังหวัดมีการบำรุงรักษาเครื่องมือไม้ดี คิดเป็นร้อยละ 85 ส่วนอีกร้อยละ 15 บำรุงรักษาไม่สู้ดีนัก สำหรับการจัดทำทะเบียนเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน หนังสือและสิ่งพิมพ์ ตลอดจนการกำหนดครุภัณฑ์ได้มีการจัดทำเรียบร้อยแล้ว แต่เกี่ยวกับสภาพของศูนย์วิชาการพบว่า ศูนย์วิชาการส่วนมากอาศัยห้องเรียนของโรงเรียนที่ตั้งศูนย์เป็นที่ทำการ โดยมีการปรับปรุง ซ่อมแซม ค่อนข้างมากส่วนใหญเป็นอาคารไม้ ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนที่มีราคาแพง ดังนั้นครูวิชาการสำนักงานและหัวหน้าสำนักงานส่วนมากแก้ปัญหาโดยการนำสื่อเหล่านั้นไปเก็บไว้ที่บ้านพักของตนเอง เพื่อป้องกันการสูญหายที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าศูนย์วิชาการบางแห่งมีลักษณะคับแคบไม่เหมาะสมต่อการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ทำให้มีการเก็บรักษา

ไม่ถูกวิธี โดยเฉพาะอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุปล่อยให้ฝุ่นจับเต็มไปหมด เพราะไม่มีตู้เก็บที่เพียงพอ จากการสอบถามคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนพบว่า ทางศูนย์วิชาการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการซื้อตู้เก็บเอกสาร หรือชั้นวางสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเรื่องนี้ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อตู้เก็บเอกสารและชั้นวางสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ หรืออาจจัดสรรงบประมาณในรูปการซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เช่น เหล็ก ไม้ ตะปู ฯลฯ เพื่อให้ศูนย์วิชาการจัดทำขึ้นเอง

2.3.3 ด้านการอบรมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตและ การใช้สื่อการเรียนการสอน

ศูนย์วิชาการได้มีการจัดวิธีการให้คำแนะนำในรูปแบบการใช้เอกสาร เผยแพร่ เป็นส่วนมาก ซึ่งเป็นการจัดทำที่สะดวกประหยัดและเพียงพอกับงบประมาณที่ได้รับ ส่วนการจัดอบรมให้แก่คณะครูที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่สามารถจัดทำได้บ่อยครั้ง เนื่องจากงบประมาณมีน้อย และไม่สะดวกต่อการเดินทางของคณะครู

นอกจากนี้ยังพบว่า ศูนย์วิชาการไม่ได้เน้นในเรื่องการแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่จะเน้น เรื่องการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นหลัก จึงทำให้ครูส่วนมากรู้จักใช้สื่อการเรียนการสอน เป็นอย่างดี แต่ไม่ค่อยนำสื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากครูไม่เข้าใจวิธีการใช้สื่อวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีสื่อประกอบก็เป็นได้ ดังนั้นศูนย์วิชาการควรได้เน้นในเรื่องการอบรม ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประกอบควบคู่ไปด้วย

2.4 ผลของการดำเนินงานของศูนย์วิชาการที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา

2.4.1 สภาพการเรียนการสอน

หลังจากที่มีการดำเนินงานของศูนย์วิชาการผ่านไป เป็นเวลา 2 ปี ครูในโรงเรียนโดยทั่วไปจัดการเรียนการสอนในสภาพที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนานมีชีวิตชีวา การเรียนรู้ของนักเรียน เรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้นเพราะครูมีการใช้สื่อการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น กล่าวโดยสรุป

การมีศูนย์วิชาการช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย พงศ์วัฒน์านนท์ (2530: 154) ที่พบว่า การให้บริการสื่อการเรียนการสอนของศูนย์วิชาการมีผลดีต่อการเรียนการสอนคือ ช่วยสร้างบรรยากาศในเวลาเรียนให้สนุกสนาน น่าสนใจขึ้น และช่วยให้อธิบายบทเรียนได้ง่ายขึ้น

2.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การดำเนินงานของศูนย์วิชาการมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคือ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น จากการศึกษาที่เป็นแหล่งที่รวมของปัจจัยต่าง ๆ ทางเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาและได้เน้นในเรื่องการให้บริการสื่อการเรียนการสอน เป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญและบทบาทของสื่อการเรียนการสอนหลายเรื่อง คือ อีริกสัน (Erickson 1959: 56-57) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ครูสามารถสอนได้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และช่วยครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น อรุณ สมชัย (2522: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนด้วยบทเรียนที่ใช้สื่อประสมกับการสอนแบบปกติ และทัศนคติต่อบทเรียนดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโดยสื่อประสมสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ และมีทัศนคติเชิงนิมิต (Positive) ต่อบทเรียนดังกล่าว ประเสริฐ มาสุปิติ (2522: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้การสอนด้วยหนังสือควบคู่กับการสอนตามปกติ พบว่ากลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีใช้หนังสือควบคู่กันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนตามปกติ และ อนุชิต ทิพย์รัตน์ (2523: บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนชุมชนวัดหมื่น อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยบทเรียนโมดูลกับการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนโมดูลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าบทเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2529 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่พบว่า "โดยส่วนรวมทั้งประเทศทุกกลุ่มประสบการณ์มีผลการประเมินปีการศึกษา 2529 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2528"

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงว่า "เทคนิคกระบวนการเรียนการสอนน่าจะมีบทบาทสูงสุดในการทำให้ การประเมินมีพัฒนาการเพิ่ม เห็นได้จากโครงการต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติที่อยู่ในแผนงานการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ได้นำเอานวัตกรรมและ สื่อต่าง ๆ มาช่วยในการเรียนการสอนของครูมากขึ้น" (สำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ 2530 : 242-243)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการ ปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์รวมวิชาคณิตศาสตร์และภาษาไทยของนักเรียนทั้งในจังหวัดปัตตานีและศรีสะเกษเปลี่ยนแปลง ไปในทางที่ดีขึ้นมากกว่าจังหวัดที่ไม่มีการจัดตั้งศูนย์วิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ 2529 : 163)

2.4.2 อัตราการมาเรียนของนักเรียน

การดำเนินงานของศูนย์วิชาการไม่มีผลกระทบต่ออัตราการมา เรียนของนักเรียน แต่ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเห็นว่าอัตราการ มาเรียนของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหลังจากที่มีการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ สำหรับความคิดเห็น เช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากว่า การที่เด็กจะมาเรียนหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัย หลาย ๆ อย่าง เช่น ปัญหาส่วนตัว ซึ่ง วรรณมา ทองนุ้ย (2522: บทคัดย่อ) ได้วิเคราะห์ ปัญหาของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์พบว่า นักเรียนมี ปัญหาเกี่ยวกับการมาเรียน 6 ด้าน เรียงตามลำดับความสำคัญคือ ปัญหาด้านสังคม ด้านความ ต้องการและการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเรียนและความ สามารถทางสติปัญญา ด้านบุคลิกภาพและด้านครอบครัว และหน่วยศึกษานิเทศก์และส่วนการ ศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบสาเหตุที่เด็กขาดเรียนตามความเห็นของครูและครูใหญ่ เรียงลำดับ ปัญหาและความถี่ของปัญหาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดดังนี้คือ ช่วยพ่อแม่ทำนาทำไร่ ครอบครัว ยากจน สุขภาพไม่ดี ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เรียน ไปรับจ้างทำงาน และไม่มีอาหารกลางวัน รับประทาน และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 163) ได้ประเมิน โครงการพัฒนารูปแบบการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาโดยความร่วมมือของสำนักงานคณะ กรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่า จังหวัดปัตตานีหลังจากมีการตั้งศูนย์วิชาการแล้ว โรงเรียน

ที่ เป็นที่ตั้งของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีแนวโน้มของอัตราการมาเรียนเฉลี่ยสูงขึ้นมากกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้ เป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการ ในขณะที่จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่ของโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการมีแนวโน้มของอัตราการมาเรียนลดลง

2.4.3 อัตราการเลื่อนชั้น

การดำเนินงานของศูนย์วิชาการมีผลกระทบต่ออัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียน คือทำให้อัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียนเพิ่มขึ้น แสดงว่าการดำเนินงานของศูนย์วิชาการทั้งสองระดับมีส่วนช่วยพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ สามารถยกระดับมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนให้มีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากว่านักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาทุกคนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อการสอนอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน

จากผลการดำเนินงานที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาที่กล่าวถึง แสดงให้เห็นว่าศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษาเห็นว่า ศูนย์วิชาการเป็นองค์กรที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษา แต่จากการปฏิบัติงานของคณะทำงานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นส่วนมาก จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการปฏิบัติงานทั้งคณะทำงานศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.5 ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา

2.5.1 ปัญหาด้านบุคลากร

บุคลากรที่เป็นคณะทำงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีการเปลี่ยนตัวกันบ่อย เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมักจะยึดบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมไว้ที่โรงเรียน คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจึงคัดเลือกได้บุคลากรที่ไม่ถนัดและไม่มีใจรักงานนั้น ๆ จึงทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นอกจากนี้ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการบริหารบุคคลในสำนักงานกลุ่ม คือ หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียน มาจากโรงเรียนต่าง ๆ มีวาระเพียง 4 ปี ในการพิจารณาความดีความชอบใช้เกณฑ์ใด และเกิดปัญหาในการบังคับบัญชา คือ ประธานกลุ่มโรงเรียนอยู่คนละโรงเรียนกับที่ตั้งสำนักงานกลุ่ม ไม่สามารถดูแลการปฏิบัติงาน

ได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดความบกพร่องและความหย่อนยานในการปฏิบัติงาน ซึ่งปัญหาข้อนี้
 ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนคือ ให้ประธานกลุ่ม
 โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ ควบคุม กำกับ ดูแล และนิเทศการปฏิบัติงานของโรงเรียนภายใน
 กลุ่มและของสำนักงานกลุ่ม และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของผู้บริหารโรงเรียน
 หัวหน้าสำนักงาน และครูวิชาการสำนักงานภายในกลุ่มโรงเรียนต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
 ดังนั้นประธานกลุ่มโรงเรียนควรทำความเข้าใจกับหัวหน้าสำนักงานกลุ่มและครูวิชาการสำนักงาน
 กลุ่มโรงเรียนให้เข้าใจถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ สำหรับการบังคับบัญชา
 อาจมอบหมายให้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งของสำนักงานกลุ่มช่วยดูแลบุคลากรของสำนักงานกลุ่ม
 ก็ได้

อีกปัญหาหนึ่งคือคุณภาพของบุคลากรของศูนย์วิชาการที่ขาด
 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน สมหวัง ทิริยานุวัฒน์ และคณะ (2523: 1) ได้กล่าวไว้ว่า
 แม้ว่าจะได้มีการกำหนดหลักสูตรประมวลการสอน มีอุปกรณ์การสอนครบถ้วน และตำราที่ดีเพียงไร
 ก็ตาม แต่ถ้าครูไม่มีคุณภาพแล้วก็จะไม่สามารถดำเนินการสอนให้บรรลุจุดหมายของการศึกษาได้
 ซึ่ง สุรพันธ์ ยันต์ทอง (2523: 73) ก็ได้กล่าวไว้ว่า คุณภาพของครูเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นต้องได้รับการ
 การฝึกฝนอบรม แม้จะมีอุปกรณ์และวัสดุทันสมัยเพียงใดก็ตาม หากครูซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรและ
 อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่มีความสามารถ ก็ไม่อาจปรับปรุงการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าได้ ดังนั้น
 การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานศูนย์วิชาการควรมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อ
 ให้ได้รับความรู้ความสามารถ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์

2.5.2 ปัญหาด้านงบประมาณ

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ เป็นงบที่เคย
 จัดให้แก่กลุ่มโรงเรียน เป็นค่าใช้จ่ายของโรงเรียน และส่วนหนึ่งได้มาจากงบค่าวัสดุการเรียน
 การสอนหลักสูตร พ.ศ. 2521 ซึ่งแต่ละโรงเรียนภายในกลุ่มแบ่งให้จำนวนร้อยละ 50 ของงบ
 ที่ได้รับ ดังนั้นการดำเนินงานของศูนย์วิชาการจึงเป็นไปตามงบประมาณที่มีซึ่งคณะทำงานศูนย์
 วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน สำหรับศูนย์วิชาการจังหวัด
 มีปัญหาคือองบบประมาณได้รับการอนุมัติล่าช้า ทำให้ไม่ทันต่อการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน
 ประจำปี นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์บางชนิดซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้กำหนด ทำให้จัดซื้อไม่ได้ และไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

สำหรับปัญหานี้ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่ศูนย์วิชาการโดยตรงให้เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ โดยชี้แจงทำความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติการทุกระดับ

2.5.3 ปัญหาด้านอาคารสถานที่

ศูนย์วิชาการจังหวัดไม่มีปัญหา แต่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีสถานที่จำกัด คับแคบ ตามสภาพของแต่ละกลุ่มโรงเรียน ตลอดจนขาดความปลอดภัยในการจัดเก็บดูแลทรัพย์สิน สำหรับปัญหานี้อาจแก้ไขได้โดยการทางงบประมาณปรับปรุงซ่อมแซม เพิ่มเติมงบประมาณอาจได้จากคณะครูภายในกลุ่มช่วยกันจัดหา และงบประมาณทางราชการมาสมทบ ซึ่งจะทำให้คณะครูภายในกลุ่มโรงเรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของศูนย์วิชาการ และเรื่องความปลอดภัยอาจแก้ไขโดยจัดเวรยามดูแลทั้งกลางวันและกลางคืนอย่างเคร่งครัด

2.5.4 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์

ศูนย์วิชาการจัดทำสื่อการเรียนไม่เพียงพอและไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ และที่น่ายกย่องถึงคือสื่อการเรียนการสอนที่ผลิตไม่ทันสมัยไม่ทันต่อเหตุการณ์จากการที่สื่อส่วนมากอยู่ในรูปของชุดการสอนและวัสดุอุปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผ่นภาพ ซึ่งใช้การได้ดี เรียกร้องความสนใจเด็กนักเรียนได้ดีในระยะแรก ๆ เท่านั้น สำหรับอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่มีในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะไม่เหมาะสมกับการสอนเด็กระดับประถมศึกษาและไม่คุ้มค่ากับการเดินทางไปยัง ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์มาเพิ่มเติม คือ เครื่องรับโทรทัศน์และเครื่องเล่นวีดีโอ จะทำให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวาเพิ่มขึ้น

อีกปัญหาหนึ่งคือการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายมีปัญหามากคือ บางศูนย์วิชาการได้กำหนดระเบียบไว้ว่าผู้ยืมไปจะต้องรับผิดชอบชดเชยเมื่อเกิดการชำรุดเสียหาย ซึ่งทำให้ครูไม่ค่อยมาใช้บริการ เนื่องจากกลัวที่จะต้องรับผิดชอบ ดังนั้นศูนย์วิชาการควรมีบุคลากรที่สามารถซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดที่ชำรุดเสียหายได้ หรือทางสำนักงานคณะ

กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติอาจตั้งหน่วยงานส่วนกลางขึ้นมารับผิดชอบในเรื่องเทคโนโลยีทางการศึกษาโดยเฉพาะ คิดค้นนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ เผยแพร่แก่ศูนย์วิชาการ ตลอดจนรับผิดชอบในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย

2.5.5 ปัญหาด้านการให้บริการ

ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนมากยังให้บริการในลักษณะประจำที่ เนื่องจากขาดพาหนะในการขนส่งสื่อการเรียนการสอน และงบประมาณค่าเชื้อเพลิงที่จัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตลอดทั้งปี ดังนั้นปัญหานี้ควรมีการพิจารณาแก้ไขโดยอาจทำได้ 2 ลักษณะ คือ ประการแรกสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจัดงบประมาณซื้อยานพาหนะให้ครบทุกศูนย์วิชาการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร ประการที่สองคือจัดงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้เพียงพอ แล้วให้ทางศูนย์วิชาการจัดหาพาหนะเอง โดยอาจดัดแปลงรถจักรยานยนต์ให้มีรถพ่วงด้านข้าง หรือเช่ารถยนต์ของเอกชน ในการขนส่งสื่อการเรียนการสอนไปให้บริการแก่ครูผู้สอนถึงโรงเรียน

อีกปัญหาหนึ่งคือศูนย์วิชาการขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี จึงทำให้ครูผู้สอนและผู้บริหารไม่เข้าใจในบทบาทของศูนย์วิชาการ ทำให้มาใช้บริการน้อยและไม่ให้ความร่วมมือในบางเรื่อง ซึ่งศูนย์วิชาการแต่ละกลุ่มโรงเรียน และศูนย์วิชาการจังหวัดควรหาเทคนิควิธีที่เหมาะสมในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ มาใช้บริการให้มากที่สุด

2.5.6 ปัญหาด้านการวางแผน

ศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนขาดการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการ ทำให้การวางแผนการดำเนินงานของศูนย์วิชาการไม่เหมาะสม ตลอดจนขาดการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ศูนย์วิชาการทั้งสองระดับควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผน และแผนที่กำหนดขึ้นควรให้ครอบคลุมทั้งการดำเนินงาน การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของบุคลากร เวลา และงบประมาณ และสิ่งที่ศูนย์วิชาการควรมีการดำเนินการคือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้รับทราบเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของศูนย์วิชาการ โดยใช้รูปแบบและเทคนิคต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.5.7 ปัญหาด้านบทบาทในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษา

ครูและบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องยังไม่ใช้การดำเนินงานของ ศูนย์วิชาการ ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเท่าที่ควร ซึ่งมีสาเหตุมาจากหลาย ๆ ประการที่ได้กล่าวไปแล้ว ในปัญหาด้านการให้บริการ แต่ที่สำคัญคือผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้เน้นให้ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนการสอนทุกครั้งที่เกิดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งอาจจัดทำในรูปแบบสมุดใช้สื่อการเรียนการสอนประจำตัวของครูแต่ละคน ผู้บริหารมีหน้าที่ตรวจสอบประเมินผลการใช้สื่อของครูว่าสื่อที่ใช้เหมาะสมหรือไม่ มีการใช้อย่างถูกต้องหรือไม่ ถ้าสามารถทำได้ดังที่กล่าวไว้นอกจากจะเป็นการติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้ครูใช้บริการของศูนย์วิชาการอีกทางหนึ่งด้วย บทบาทของศูนย์วิชาการในการปรับปรุงคุณภาพการประถมศึกษาที่ควรมีการจัดทำอีกอย่างหนึ่งคือ ควรเป็นศูนย์ของข้อมูลทางการศึกษาทุกด้าน และอาจพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน บุคลากรประจำกลุ่มโรงเรียน ในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 ควรมีการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์วิชาการในโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์วิชาการทุกระยะ
- 1.3 ควรมีการวิเคราะห์และผลิตสื่อการเรียนการสอนให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ และแนะนำส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างถูกวิธี
- 1.4 ควรมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและมีความตั้งใจจริงในการทำงาน เข้ามาดำเนินงานในศูนย์วิชาการ
- 1.5 ศูนย์วิชาการจังหวัดและศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนควรมีการติดต่อประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

1.6 ศูนย์วิชาการควร เน้นบทบาทในเรื่อง เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนควบคู่ไปพร้อมกับการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.7 ศูนย์วิชาการควรนำเอาวิธีการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนมาแนะนำ และ เผยแพร่แก่ครูผู้สอนอย่างทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานศูนย์วิชาการที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการวิจัย เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของศูนย์วิชาการจังหวัดและ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนที่มีความเหมาะสมต่อการดำเนินงาน

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสม และมีประโยชน์ต่อการจัดการ เรียนการสอนแต่ละรายวิชามากที่สุด

2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของศูนย์วิชาการที่เหมาะสม

2.5 ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่ควรจะเป็นของศูนย์วิชาการในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย